

Elefanttimarssi

”Kaksi pientä elefanttia marssi näin!” lauleskelee isä, kun hän tanssii ulos eteiseen, jossa Satu istuu lattialla ja repii pois talvikenkiänsä.

Ei ole talvi, mutta Sadun vanhemmilla ei ole varaa ostaa hänelle kenkäparia jokaiselle vuodelle ja kaikille säille. Sadulla on yhdet parit likaisia Adidas tennareita, yhdet parit Gore-tex- talvisaappaita, yhdet parit Nokian saappaita ja hienoissa tilaisuuksissa Satu saa pitää hienoja mustia sandaaleja joissa on korko. Mutta muuten hän saa valita haluaako hän pitää likaisia tennareita, märkiä talvisaappaita tai kömpelöitä kumisaappaita.

”Aurinkoista tietä eteenpäin!” isä jatkoivat toivoen, että Satu laulaisi mukana.

Mutta Satu ei laulanut mukana. Jos Satu olisi tiennyt, että hän ei enää näkisi isäänsä kuuden kuukauden päästä, niin hän olisi laulanut. Hän olisi laulanut niin kovalla äänellä, että koko Oulu olisi kuullut. Hän ei olisi ikinä lopettanut laulamista jos hän olisi tiennyt, että hänen isänsä kuolisi kuuden kuukauden päästä. Mutta Satu ei tiennyt. Niin hän vain repi Gore-tex- saappaat jaloista pois ja sulkeutui huoneeseensa.

Eikö Sadun isä tiennyt, että Satu oli kolmetoista vuotta vanha? Eikö Sadun isä tiennyt, että kolmetoistavuotias ei laula lastenlauluja? Eikö isä ymmärtänyt että Satu ei ole enää lapsi? Eikö isä ymmärtänyt? Miksi isä ei ymmärtänyt? Voisiko joku sanoa isälle? Sanoiko joku isälle? Vastasiko isä? Mitä isä vastasi? Että hän ymmärtää? No, miksi isä ei ymmärrä?

Satu asuu Oulussa. Satu asuu Oulussa isänsä ja äitinsä kanssa. He asuvat kerrostalossa. Heidän asunnossaan on kolme huonetta ja keittiö. Yksi niistä huoneista on äidin ja isän makuuhuone, toinen on olohuone ja kolmas ja pienin on Sadun huone. He asuvat kerrostalossa, joka on rakennettu vuonna tuhatyhdeksänsataakuusikymmentäyhdeksän. Asunnossa on ainoastaan linoleum-lattioita. Tapetteja ei ole vaihdettu kertaakaan sen jälkeen, kun tämä kerrostalo rakennettiin. Keittiökaappien ovet ovat kuluneita ja linoleum-lattiassa on reikä, mutta äiti peitti sen räsymatolla. Räsymaton päällä seisoo neljän hengen ruokapöytä. Ja ruokapöydän takana on iso ikkuna. Keittiö on nykyisin ainoa paikka, missä perhe viettää aikaa.

Satu menee aamuisin kouluun. Satu käyttäytyy hyvin koulussa ja koulun jälkeen Satu menee kahvilaan kavereidensa kanssa. Isä soittaa Sadulle ja pyytää häntä tulemaan kotiin, koska kello on paljon. ”Ei kai mikään kahvila ole enää kahdeksalta auki. Eikö rakas Satu tule jo kotiin? Kyllä nyt alkaa olla aika tulla kotiin, rakas Satu. Tule nyt kotiin rakas Satu. Nähdään pian.”

”Oliko sinulla hauskaa koulussa? Mitä teit kaupungilla? Menittekö kahvilaan? Miksi tulet niin myöhään? Oletko tehnyt läksyt? Onko läksyjä? Onko sinulla nälkä? Minä laitoin ruokaa.” Sitten Satu katoaataas omaan maailmaansa.

Sadun maailma on maailma ilman kiusallisia vanhempia. Miksi vanhemmat ovat aina niin kiusallisia? Ei ole niin väliä, mitä he tekevät, mutta he ovat silti aina jostain syystä kiusallisia. Kuka kolmetoistavuotias laulaa lastenlauluja isänsä kanssa? No, ei suinkaan Satu! Ei kukaan Sadun kavereiden vanhemmista ole ikinä laulut *Elefanttimarssia*, kun he ovat tulleet hakemaan koulusta.

Isä on neljäkymmentäseitsemän vuotta vanha. Hän istuu jonkun verran ruosteisessa hopeanvärisessä Audissa matkalla kotiin ostoksien jälkeen. Tänään on kahdeskymmenesensimmäinen huhtikuuta, vuosi on kaksituhattayksitoista. Huomenna on pitkäperjantai ja silloin Jeesus ristiinnaulittiin ja samana päivänä hän kuoli. Mutta tänään on kiirastorstai ja Sadun isä on ollut ostoksilla ja nyt hän on matkalla kotiin hopeanvärisessä ruosteisessa Audissa. Takapenkillä on hänen salkkunsu ja yksi kangaskassi jossa on karkkipussi, pahvista tehty pääsiäismuna, mämmiä, munia, kermaa ja varmuuden vuoksi hän oli ostanut myös maitoa. Ja koska Sadun isä on romanttinen, niin takapenkillä on myös punaisia ruusuja, jotka hän oli ostanut vaimolleen.

Satu meni keittiöön syömään aamupalaa. Eteisessä isä seiso i ja pani kenkiänsä jalkoihin samalla kun hän mumisi kaikenlaisia kysymyksiä Sadulle. ”Milloin koulu alkaa? Yhdeksältä siis. No, milloin koulu loppuu? Aha, aha, koulu loppuu kello kolmelta. Mitkä ovat tämän päivän suunnitelmat? Jo, just niin, ollaan perheen kanssa tänään. Niinhän se oli.” Kysymys kysymyksen perään. Tuntui siltä, että Sadun isällä oli vain kysymyksiä..

Miten pikku pentuni voin? Miten isä voi auttaa pikku Satua? Sano vain, niin minä autan heti.

”Heippa, pikku elefantti! Nähdään taas illalla. Minulla on teille yllätys!” isä huusi iloisesti ennen kun hän meni ulos asunnosta. Tietämättä, että tämä oli viimeinen kerta kun hän näkisi tyttärensä.

”Nähdään!” Satu vastasi. ”Vihdoinkin saan sielun rauhan.” hän mietti itsekseen.

Isä on neljäkymmentäseitsemän vuotta vanha. Ja hän istuu hopeanvärisessä Audissa matkalla kotiin. Tänään isällä on yllätys Sadulle ja Sadun äidille. Tänään kohtalolla on yllätys isälle. Tänään kohtalolla on yllätys Sadulle ja Sadun äidille. Huomenna Jeesus kuolee. Tänään on kahdeskymmenesensimmäinen huhtikuuta, vuosi on kaksituhattayksitoista ja nyt on mennyt kuusi kuukautta. Takapenkillä on hänen salkkunsu ja yksikangaskassi täynnä yllätyksiä Sadulle ja Sadun äidille. Tänään Sadun isä kuolee. 20 metrin päässä on risteys. Sadun isä ajaa nopeasti eikä tiedä, että tie on liukas. Hän hidastaa, mutta auto ei hidasta. 5 metrin päässä on risteys. Vasemmalta tulee bussi. Sadun isä on neljäkymmentäseitsemän vuotta vanha. Aurinkoista tietä eteenpäin.

Kotona Satu istuu yksin olohuoneessa ja katsoo TV:tä. Kello on viisi ja Sadun äiti tulee kotiin. Hän ottaa korkokengät jaloistaan ja panee ne siististi kenkähyllyyn. Hän laittaa takkinsa henkariin ja huivin hattuhyllylle. Satu kuulee jokaisen hengityksen, jokaisen askeleen, jonka hänen äitinsä tekee. Hän on pannut muistiin kaikki äidin liikkeet. Satu osaa äitinsä rutiinit. Mutta tänään rutiinit muuttuvat. Sadun äiti pysähtyy yhtäkkiä.

”Eikö isäsi ole vielä tullut?” hän kysyi.

”En tiedä.”

”Isäsi ei ole vielä tullut.” Sadun äiti vahvistaa. ”Onko hän soittanut?”

”Ei minulle ainakaan.”

Sadun äiti ottaa laukusta kännykän ja istuu sohvalle Sadun viereen. Ei mitään uusia viestejä tai puheluita.

”No, mikähän hänelle tuli.” Sadun äiti ihmettelee. ”Saanko vaihtaa kanavan, uutiset alkavat pian.”

Petra Niskala

Silloin puhelin soi. Sadun äiti menee eteiseen vastamaan puhelimeen. Ruudussa lukee ”Juha”. ”Vihdoinkin”, Sadun äiti miettii.

”No, hei! Missä sinä olet viipynyt?” Hän kysyy.

Sen jälkeen ei mikään ole kuin ennen. Sadun äidin ääni heikentyy. Hän sanoo, että hän ymmärtää, vaikei ymmärrä. Hän lopettaa puhelun ja istahtaa Sadun viereen.

”Tuota..” Sadun äiti aloittaa. ”Tuota, isäsi.. Hän.. He soittivat.. Isäsi oli kolarissa” Hän jatkoi ja purskahti itkuun samalla, kun hän halasi Satua ja Satu halasi äitiänsä ensimmäistä kertaa pitkään aikaan. Hän ei ymmärtänyt.

Satu oli kolmetoista vuotta vanha ja hänen isänsä oli juuri kuollut kolarissa. Jossain tienvarressa on vanha jonkun verran ruosteinen hopeanvärinen Audi joka on juuri ottanut Sadun isän hengen. Takapenkillä on hänen salkkunsu ja kangaskassi, jossa on karkkipussi, pahvista tehty pääsiäismuna, määmiä, munia, kermaa ja varmuuden vuoksi maitoa. Ja koska Sadun isä oli romanttinen, niin takapenkillä on myös punaisia ruusuja, jotka hän oli ostanut vaimolleen.

”Oliko hyvä päivä töissä? Väsyttääkö sinua paljon? Etkö tule pian kotiin? Eikö työpäivä ole jo loppunut? Jääkaapissa ei ole ruokaa. Tuletko pian kotiin, rakas isä? Tule jo kotiin, rakas isä. Mikä oli sinun yllätys?”

Isä ei tullut kotiin. Isä ei tule enää ikinä kotiin. Ja kaikki oli Sadun vikaa. Jos Satu olisi ollut kiltti isälle, niin isä ehkä ei olisi kuollut. Jos Satu olisi viettänyt enemmän aikaa isän ja äidin kanssa, niin isä ei ehkä olisi kuollut. Jos Satu olisi siivonnut huoneensa, niin isä ehkä ei olisi kuollut. Jos Satu olisi vain sanonut isälle: ”Isä, minä rakastan sinua.”, niin isä ei ehkä olisi kuollut.

Eikö Satu tiedä, että isästä tuli vain neljäkymmentäseitsemän vuotta vanha? Eikö Satu tiedä, että isä rakasti häntä? Eikö Satu tiedä että isä on kuollut? Eikö Satu ymmärrä? Miksi Satu ei ymmärrä? Voiko joku sanoa Sadulle? Sanoiko joku Sadulle? Vastasiko Satu? Mitä Satu vastasi? Että hän ei ymmärrä. Miksi Satu ei ymmärrä?

Öisin asunnossa kuuluu nykyisin vain hiljaisia nyyhkytyksiä Sadun äidin ja isän makuuhuoneesta. Satu makaa sängyssä eikä voi nukkua, ei millään. Kaikki on Sadun vikaa. Hän ei edes voi itkeä. Hänen isänsä on kuollut eikä hän tiedä, mitä sanoa, mitä tehdä, mitä miettiä.

”Kaksi pientä elefanttia marssi näin, aurinkoista tietä eteenpäin! Koska matka oli hauska niin..”

Jos Satu olisi tiennyt, niin hän olisi laulanut niin kovalla äänellä, että koko Oulu kuulisi. Mutta nyt se oli liian myöhäistä.

Petra Niskala

971205

Språkskolan

Uppsala

Petra Niskala

Opettaja:

Anne Harbom Jäderlund

073 9812265

anne.harbom@uppsala.se